

LAPUAN KAUPUNGIN LAUSUNTO / ETELÄ-POHJANMAAN KANSAINVÄLISTYMISEN TOIMINTAOHJELMA

Etelä-Pohjanmaan liitto on pyytänyt Lapuan kaupungin lausuntoa Etelä-Pohjanmaan kansainvälistymisen toimintaohjelman luonnoksesta.

Toimintaohjelman tavoitteena on ollut tuottaa yhteistyössä kuntien, asiantuntija- ja yrityspalveluorganisaatioiden kanssa konkreettisempi ja tiiviimpi toimintaohjelma, jossa kuvataan maakunnan kansainvälistymisen tilanne jokaisessa teemassa, määritellään tavoitteet ja toimenpiteet sekä niiden mittarit.

Kansainvälistymisen toimintaohjelman luonnoksessa on tuotu esille eri toimijoiden ja kuntien strategiatavoitteita kansainvälistymiselle mutta Lapuan kaupungin tiedot puuttuivat. Lapuan kaupungin strategiassa (2023) lupauksia ovat mm. tekeväälle töitä, työlle tekijöitä sekä kaikkia ja kaikkea kunnioittaen. Toimenpiteenä lupauksen saavuttamiseksi on mm. työperäisen maahanmuuton edistäminen, maahanmuuttajien kotoutumisen helpottaminen ja moninaisuuden arvostaminen.

Yritystoiminnan ja elinkeinoelämän kansainvälistyminen

Etelä-Pohjanmaan kansainvälistymisen toimintaohjelman luonnoksessa tuodaan hyvin esille kansainvälistymiseen liittyvien neuvontapalveluiden tarjoamisen tärkeys yrityksille sekä osaamisen ja osaajien kehittäminen. Näiden tavoitteiden saavuttamisen yhtenä keinona on mainittu rajapintojen palveluiden määrittäminen.

Neuvontapalveluiden rajapintojen määrittelyssä tulisi erityisesti huomioida ne alueen yritykset ja muut toimijat, joiden toiminta on jo kansainvälistä ja toimintakulttuuri monikulttuurinen ja kansainvälistä työvoimaa tukeva. Näin kohdennettaisiin paremmin kansainväliset opiskelijat ja osaajat sellaisten yritysten ja toimijoiden verkostoihin, joilla on mahdollisuuksia tarjota monikielinen ja kulttuurinen sekä pitovoimainen työympäristö, joka madaltaisi osaajien kynnystä työskennellä ja työllistyä sekä kotoutua alueelle. Rajapintojen määrittelyssä tulisi myös huomioida mahdollisuus osallistua kansainväliseen TKI- toimintaan, joissa yritykset voisivat hyödyntää monikielisyyttä ja kansainvälisiä verkostoja sekä luoda ja testata kansainvälisesti vetovoimaisia TKI- kohteita, joista on yritykselle hyötyä.

Neuvontapalveluiden tarjonnassa tulisi huomioida myös yrittäjyys ja innovaatio, jonka tavoitteena on kansainvälisten opiskelijoiden ja osaajien työllistäminen kielitaidon ja kulttuurin tuntemuksen osaamisensa avulla paikallisten yritysten hyväksi. Tämä tukee viennin edistämistä ja antaa paikallisille yrityksille mahdollisuuden laajentua uusille markkinoille.

Kansainvälistymisen toimintaohjelman luonnoksessa on viittaus myös Etelä-

Pohjanmaan kulttuuristrategian 2019–2025 päivitystyöhön sekä Etelä-Pohjanmaan matkailustrategiaan 2020–2028. On selvää, että matkailualan yritysten kansainvälistämisvalmiuksia tulisi edistää sillä Etelä-Pohjalaisella matkailulla on potentiaalia myös kansainvälisillä markkinoilla. Matkailun kehittäminen on pitkäjänteistä tuotekehitystyötä, joka tulisi huomioida viennin edistämistoiminnassa yhä selvemmin.

Kansainvälinen tutkimus-, kehittämis- ja innovaatiotoiminta sekä kansainvälistyvä koulutus

Kansainvälistymisen toimintaohjelman luonnoksessa tuodaan esille se, että Etelä-Pohjanmaalla on useita kansainväliseen TKI- toimintaan osallistuvia organisaatioita, joiden kansainväliset verkostot vahvistavat TKI- toimintaa. Kansainvälinen TKI- toiminta edellyttää kuitenkin osaamista, kulttuurin tuntemusta ja kielitaitoa, asiantuntemusta sekä rahoitusta. Jatkossa rahoitusta tulisi pyrkiä kohdentamaan etenkin sellaisille TKI- kohteille, jotka toimivat vetovoimatekijöinä sekä kotimaassa että ulkomailla. Verkostoissa tulisi olla mukana vahvaa tutkimusosaamista, kansainvälinen ulottuvuus, monikulttuurisuus ja- kielisyys sekä alan yritysmaailman edustajia myös Etelä-Pohjanmaan alueen ulkopuolelta.

Aktiivinen kansainvälisen toiminnan TKI- toiminta edellyttää paikallisten kärkihankkeiden lanseerausta ja myymistä. Paikallisten kokeilujen tuloksia tulisi pyrkiä kaupallistamaan ja levittämään kansainvälisesti mahdollisuuksien mukaan. Kaupallisuus herättää kiinnostusta.

Maahanmuutto ja kaksisuuntainen kotoutuminen

Kansainvälistymisen toimintaohjelman luonnoksessa todetaan se, että Etelä-Pohjanmaalla työntekijäpula jatkuu ja rajoittaa yritysten kasvua. Toisaalta luonnoksessa todetaan myös se, että paikallisilla kouluilla on vaikeuksia löytää harjoittelupaikkoja erityisesti kansainvälisille opiskelijoille. Opiskelijoiden työllistyminen alueen yrityksiin ja kotoutuminen on vaikeaa kielikysymysten ja ammattipätevyysien tunnustamisongelmista johtuen, eikä näihin kompastuskiviin ole löydetty vielä ratkaisua. Kielikoulutusta ja tukipalveluita tulisi edelleen kehittää.

Maahanmuuton ja kotoutumisen osalta on syytä huomioida, että korkeakoulutetuille kansainvälisille opiskelijoille ja varsinkin Suomessa ammattiinsa pätevöityneille osaajille luodaan selkeä polku työllistyä sellaisiin yrityksiin, joissa osana työkaltauria on kansainvälisyys ja monikielisyys. Lisäksi on syytä painottaa suomen kielen perusteellisempaa opetusta osana työelämää ja työyhteisöä. Tällaista toimintamallia tulisi myös pilotoida ja hyödyntää muissakin alueen yrityksissä, joissa olisi halua lähteä rohkeasti kehittämään maahanmuuttajaystävällistä yrityskuvaa.

Ammattipätevyyksiin liittyvien haasteiden osalta yhteistyötä tulisi tehdä ammattipätevyyden tunnustamisesta vastaavan viranomaisen kanssa ja luoda

18.11.2024

---

yrityksen sisäisiä käytänteitä, joissa huomioidaan mahdolliset lisäkoulutustarpeet. Uusi Kotolaki ja TE- toimistojen siirtyminen kunnille mahdollistavat paikallisen ja yksilöllisemmän palvelujärjestelmän kehittämisen yhteistyössä muiden viranomaisten ja kolmannen sektorin kanssa, jossa kaikille suunnatuissa maahanmuuttajapalveluissa voisi huomioida maahanmuuttajien yksilölliset tarpeet. Palveluiden kehittämisessä tulisi erityisesti huomioida matalan kynnyksen työllistymisen rakenteet sekä yhteistyö paikallisen yritystoiminnan kanssa. Väylät työllistymiseen tulisivat olla joustavia ja työt suunniteltu sellaisiksi, joissa suomen kielen osaamisen vaatimukset eivät alussa olisi niin korkeat vaan, että kielen ja kulttuurin omaksuminen tapahtuisi työelämässä ja osana työyhteisöä.

Kotoutumisessa tulisi hyödyntää monipuolista järjestötoimintaa sekä kolmannen sektorin palveluita, joiden avulla pystyttäisiin paremmin vastaamaan lisääntyneestä maahanmuutosta johtuviin uusiin palvelutarpeisiin sekä muokkaamaan paikallisten asenteita sillä, näillä tekijöillä on suuri vaikutus kotoutumiseen ja pitovoimaan. Kotoutumisessa tulisi työllistymisen ja kieliohjelmien lisäksi huomioida pehmeitä arvoja (urheilu, taide, musiikki, ruoka, kaupunkiviljely ja viljelypalstat), joissa kulttuurit kohtaavat. Kansainvälistymisen toimintaohjelman luonnoksessa tulisi tunnistaa kansalaistoiminnan kansainvälistyminen ihan omana kokonaisuutenaan. Kansalaistoimijoiden tavoitteellinen oman toiminnan kehittäminen kansainvälisyyttä hyödyntäen on tärkeä osa kansainvälistymistä kokonaisuudessaan. Kansainvälinen kansalaistoiminta parhaimmillaan saa aikaan sosiaalisia verkostoja ja polkuja myös teknologisiin innovaatioihin. Osana tätä kokonaisuutta tulisi huomioida myös vapaaehtoistyön merkitys kotoutumisessa sekä väylänä työmarkkinoille.

Lapuan kaupungilla ei ole muuta lausuttavaa Etelä-Pohjanmaan kansainvälistymisen toimintaohjelmaan.

Lapualla 21.11.2024

Lapuan kaupunginhallitus

Kai Pöntinen
kaupunginhallituksen puheenjohtaja

Satu Kankare
kaupunginjohtaja